

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

DE RAAD

ZITTING 2020-2021

29 SEPTEMBER 2020

VRAAG

**Commissie voor Cultuur, Jeugd en Sport
van dinsdag 29 september 2020**

INTEGRAAL VERSLAG

Hebben aan de werkzaamheden deelgenomen:

Vaste leden: mevrouw Lotte Stoops, voorzitter, mevrouw Carla Dejonghe

Verontschuldigd: de heer Juan Benjumea Moreno, de heer Mathias Vanden Borre,
mevrouw Hilde Sabbe

INHOUD

1. Vraag om uitleg (R.v.O., art. 59)

- Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over de evaluatie van de projectoproep Staycation

2. Vraag (R.v.O., art. 58)

- Vraag van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over steun aan de cultuursector

3. Regeling van de werkzaamheden

Voorzitter: mevrouw Carla Dejonghe

1. Vraag om uitleg (R.v.O., art. 59)

Vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over de evaluatie van de projectoproep Staycation

De vraag om uitleg van de heer Mathias Vanden Borre over de evaluatie van de projectoproep Staycation wordt op zijn verzoek uitgesteld.

2. Vraag (R.v.O., art. 58)

Vraag van mevrouw Lotte Stoops aan de heer Pascal Smet, collegelid bevoegd voor Cultuur, Jeugd, Sport en Gemeenschapscentra, over steun aan de cultuursector

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Nog voor de lockdown werd de cultuursector als een van de eerste geraakt. Nu blijft deze sector in zijn eindeloze complexiteit het kleine broertje dat overal achteraan hinkelt, overal hard moet roepen om gezien te worden. Ik help hen roepen want hun adem begint te stokken. HEAR OUR VOICE. Hoor de stem van de sector.

Net zoals overal ten lande kreunt ook de Brusselse creatieve sector. De situatie sleept aan, slaat nog diepere kraters. Niet enkel in de financiën van kunstenaars en hun omgeving, maar ook in het nut van hun bestaan. Het uitblijven van mogelijkheden om de verschillende kunstdisciplines uit te voeren, te delen met een publiek, met de buitenwereld, begint sterk te wegen. Geen uitzicht. De onnoemelijke stress van de veranderende kleurcodes en de schrik en gebrek aan extra energie die scholen te baat hebben om cultuur te gaan beleven met hun klassen. Het is een tragedie voor de samenleving en voor de democratie.

De sector bedacht zelf overlegstructuren om de individuele kunstenaars te vertegenwoordigen in het debat met het beleid, om solidariteit te zoeken tussen de verschillende disciplines. Belangenverenigingen van verschillende kunstvormen die nog nooit bestonden, kwamen samen. Maar ook concrete steunmaatregelen, zoals SOS relief waarbij geven en nemen in een radicale vorm van solidariteit werd gegoten, de voedselverdeling van Feed The Culture,...om nog maar te zwijgen van alle stilzwijgende individuele reddingsoperaties.

In de plenaire vergadering van 12 juni 2020 werd al gesproken over de voorziene steun vanuit Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voor de Brusselse cultuursector.

Het collegelid vertelde toen dat er in Brussel een fonds van 5 miljoen euro was voorzien voor individuele kunstenaars, maar dat er nog een akkoord met de Franstaligen nodig was om het fonds operationeel te maken door toewijzingscriteria te bepalen.

Hoe staat het inmiddels met dit fonds? Is het al operationeel? Zo ja, hoeveel aanvragen zijn er al gedaan? Wat zijn de toewijzingscriteria? Is er al concrete steun uitbetaald geweest? Zo nee, wanneer zal dit gebeuren?

In juni werd verteld dat op VGC- niveau 1,4 miljoen euro opzij werd gezet voor de cultuur-, jeugd- en sportsector. Dat was toen echter nog niet aangesneden, maar het collegelid kondigde

al aan dat een deel ervan zou worden gebruikt voor de Staycation projectoproep. Van dit project hebben intussen al vele Brusselaars deze zomer kunnen genieten. Kunt u vertellen wat er met de rest van het geld gebeurd is of zal gebeuren?

Vanuit Vlaanderen was ten slotte de beslissing gekomen om 3,17 miljoen euro te geven aan Cultuur, Sport, Jeugd in de VGC. Op het moment van de plenaire vergadering in juni was het nog niet duidelijk hoe dat geld verdeeld zou worden, via de algemene dotatie of via de sectordecreten. Is daar inmiddels wel duidelijkheid over? Zo ja, hoe is het geregeld? Hoe zal dit bedrag besteed worden in Brussel?

Het collegelid zei in juni dat hij eerst duidelijkheid wilde van Vlaanderen over wat zij precies in Brussel willen doen, wat er wel en niet ondersteund zou worden. Is die duidelijkheid er inmiddels gekomen en hoe speelt de VGC daar complementair op in?

Enkele gemeentes gingen op eigen houtje al engagementen aan met de cultuursector in het kader van #supportlocalartists. Hoe is de samenwerking met de verschillende schepenen van cultuur om coherentie te vinden in de verschillende vormen van het ondersteunen van onze lokale en zeer gewaardeerde Brusselse kunstscene?

Ik benadruk nogmaals dat het belangrijk is om snel te gaan, want het water staat vele Brusselse kunstenaars en cultuurwerkers aan de lippen. Het is goed dat er verschillende fondsen zijn vanuit de verschillende niveaus, maar als we allemaal op elkaar wachten gaat het niet vooruit, en dat kunnen we de sector niet aandoen.

Collegelid Pascal Smet: Met de Brusselse Regering werd ondertussen een akkoord bereikt over de taalgemeenschappen en het gewest heen voor een individuele premie op maat van de professionele, Brusselse kunstenaar. De uitvoering van de regelgeving werd toevertrouwd aan Actiris. Het fonds is al operationeel, meer nog de volledige cyclus van oproep, aanvraag, verwerking van de indiening is zo goed als afgerond. Kunstenaars konden een aanvraag indienen bij Actiris vanaf 27 juli tot 16 augustus 2020.

In samenwerking met de communicatiediensten van de betrokken overheden is de informatie over deze maatregel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ruim verspreid. Bij de VGC werd de maatregel verspreid via berichten op de eigen website, via de nieuwsbrief Kunsten naar individuele personen en organisaties en doorgestuurd naar BKO/RAB, Kunstenpunt, OKo en Cultuurloket.

Om in aanmerking te komen voor deze individuele premie moest de aanvrager voldoen aan volgende criteria:

- Aanvraag in te dienen van 27 juli tot 16 augustus 2020 bij Actiris op specifiek formulier.
- Persoon werkzaam in de culturele sector als zelfstandige of in loondienst
Netto-inkomen van de persoon van 13 maart tot 31 mei bedraagt maximaal:
 - 775 euro: premie van 1.500 euro
 - 1.550 euro: premie van 1.000 euro
 - 3.100 euro: premie van 500 euro
- Minstens 1 arbeidsovereenkomst in de culturele sector van 13 maart 2019 tot 13 maart 2020.

Er werden 1.722 aanvragen ingediend, 1.571 ervan zijn aanvaard. De start van de uitbetaling werd voorzien vanaf 25 september 2020.

Niet al het geld is opgebraakt. Op niveau van de Brusselse Regering zal worden bekeken wat er met het niet opgebruikte geld moet gebeuren.

Op VGC niveau werd er 1,4 miljoen euro opzij gezet voor de cultuur-, jeugd- en sportsector. Het grootste deel van het budget is opgegaan naar de Staycationoproep. Er waren ook éénmalige lockdown-initiatieven. Daarnaast is er extra Covid-19 kampondersteuning geweest en een eenmalige extra injectie in de projectsubsidies kunsten zodat er meer aanvragen werden gehonoreerd.

Het geld van de Vlaamse Regering is nog niet uitgegeven. De VGC wacht af om te zien hoeveel geld de grote Brusselse instellingen zullen krijgen vanuit Vlaanderen. De VGC wil de 3,17 miljoen euro duurzaam besteden. Ik heb al verschillende ideeën die momenteel worden uitgewerkt. Ik vermoed dat op het College op korte termijn een beslissing zal nemen.

Verschuillende Brusselse gemeenten brachten inderdaad allerlei maatregelen in stelling om kunstenaars te ondersteunen. Er is veel overleg tussen de cultuurbeleidscoördinatoren, dat door de VGC wordt georganiseerd. Er werd ook informatie over alle culturele initiatieven en ondersteuning gedeeld tussen de gemeenten. De ondersteuning aan kunstenaars en culturele organisaties was één van de grote bezorgdheden van bij aanvang van de crisis.

De gemeenten legden een grote flexibiliteit aan de dag naar de lopende programma's met kunstenaars toe: projecten mochten worden aangepast of uitgesteld. Grote events werden soms geheroriënteerd naar andere momenten of kleinschaliger formules. In veel gevallen werden artiesten deels of volledig vergoed voor evenementen die werden afgelast.

Een eerste actie in een aantal gemeenten was om kunstenaars maximaal te informeren over alle premies, projectoproepen en mogelijkheden.

Anderlecht zette hiervoor samen met de Franstalige cultuurdienst een database van kunstenaars op.

In Schaarbeek werden kunstenaars aangemoedigd contact met de gemeente op te nemen om steun te vragen voor het realiseren van hun projecten. Etterbeek riep een nieuwe gemeentelijke premie in het leven van 1.000 euro en in Elsene werd een gemeentelijk noodfonds voor Cultuur opgericht. In Brussel konden de vzw's gelinkt aan de stad Brussel een extra ondersteuning aanvragen van maximaal 7.500 euro.

De lopende projectoproepen werden aangepast. Volgende gemeenten organiseerden zelf nieuwe projectoproepen: Anderlecht, Vorst en Ukkel.

Tijdens de lockdown werd er al geprogrammeerd. Zo hebben Sint-Gillis en Schaarbeek onmiddellijk ingezet op raamkunst, snel gevolgd door Sint-Jans-Molenbeek, en door Vlaamse collega's met wie de praktijk snel werd gedeeld. Schaarbeek programmeerde een virtuele whatsapp voorstelling. Na de lockdown kwamen er meer programmatiemogelijkheden.

De VGC-projectoproep Staycation heeft de zomerprogrammatie een boost gegeven, ook die van de gemeenten. Het ging vaak om wijkgerichte, kleinschalige projecten. Enkele gemeenten hebben hun eigen subsidies ook die kant op georiënteerd.

Voor de Brusselaars, de mensen in de straat, doet het er niet toe welke overheid geld geeft aan projecten. Ikzelf en het College hebben heel beperkt gecommuniceerd. Ik vond dat het geld

moest dienen voor de kunstenaars en mensen die activiteiten wensten te organiseren. Ik dat de VGC haar rol hiervoor volledig heeft opgenomen. De VGC was zeker klankbord van de culturele sector.

De VGC probeerde de Staycation te organiseren samen met de Cocof. Dit is spijtig genoeg niet gelukt. Het zou in de toekomst beter zijn als alle overheden hun geld bijeen leggen. Dat er samen 1 reglement wordt gemaakt en dat het voor de burgers gemakkelijk moet worden gemaakt om initiatieven te nemen.

Mevrouw Lotte Stoops (Groen): Inderdaad, de burgers liggen niet wakker van welke overheid geld geeft. Ik steun het collegelid in zijn idee dat er een complementair beleid moet worden gevoerd.

Er zijn aanvragen die niet werden aanvaard. Wat is de reden hiervoor?

Veel kunstenaars hebben ook heil gezien in de Staycation. Er werden projectsubsidies toegekend voor de kunsten. Welk soort projecten hebben hierop ingetekend? Hoe werd deze eenmalige injectie geëvalueerd?

Ik begrijp dat er op de beslissing van de Vlaamse Regering moet worden gewacht voor de verdeling van de middelen. Ik ben ook voorstander van duurzame injecties. De 3,2 miljoen euro van de Vlaamse Regering moet duurzaam geïnvesteerd worden. Corona kan nog lang duren.

De kunstensector heeft ook nood aan een hervorming.

Collegelid Pascal Smet: Ik zal bij Actiris opvragen wat de reden is dat bepaalde aanvragen werden geweigerd.

Voorzitter: mevrouw Lotte Stoops

3. Regeling van de werkzaamheden

De commissievoorzitter stelt voor om het studiebezoek aan Muntpunt te combineren met de bespreking van de nieuwe beheersovereenkomst die weldra wordt afgesloten.

Het voorstel om een bezoek te brengen aan de voormalige Actirisgebouwen, waar verschillende organisaties en individuele kunstenaars hun intrek hebben genomen, zal worden uitgewerkt door de Diensten en kan waarschijnlijk dit najaar plaatsvinden.